

Sygn. akt III AUa 327/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2012 r. w Szczecinie

sprawy M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 17 lutego 2012 r. sygn. akt IV U 107/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 327/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19.12.2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił ubezpieczonemu M. S. prawa do świadczenia przedemerytalnego, z uwagi na to, że ubezpieczony nie spełnił warunków nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego określonych przepisami ustawy z dnia 30.04.2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. nr 120 poz.1252) albowiem do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym był zatrudniony przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, nie ukończył 60 lat.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że w dniu zgłoszenia wniosku o świadczenie przedemerytalne miał ukończone 60 lat. Zarzucił też, że otrzymał od pracownika ZUS dokument, w którym nie poinformowano go, że musi mieć ukończone 60 lat do dnia rozwiązania stosunku pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 17 lutego 2012 r., oddalił odwołanie od decyzji powyższej. W ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy podał, iż ubezpieczony M. S. dnia 12.12.2011 r. zgłosił wniosek o świadczenie przedemerytalne, zaś dnia(...)ukończył 60 lat. Do dnia 31.10.2010r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) spółce z o.o. w S.. Stosunek pracy został rozwiązany na podstawie art. 30 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy w związku z art.10 ustawy z dnia 03.03.2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. nr 90, poz. 844) z powodu likwidacji stanowiska pracy. Do dnia rozwiązania stosunku pracy ubezpieczony posiada okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 35 lat. Nadal jest zarejestrowany jako bezrobotny, w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówił przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych, złożył wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie ubezpieczonego jest niezasadne. Uzasadniając powyższe wskazał, iż warunki nabywania prawa do świadczeń przedemerytalnych określa ustawa z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. nr 120 poz.1252). Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 60 lat (mężczyzna) i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący dla mężczyzn co najmniej 35 lat.

W myśl art.2 ust.3 w/w ustawy świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie, określonej w ust.1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1. nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
2. w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
3. złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Zdaniem Sądu Okręgowego brzmienia powyższych przepisów jednoznacznie wynika, że warunkiem nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego jest spełnienie do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym mężczyzna był zatrudniony przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, przesłanki ukończenia co najmniej 60 lat i posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego dla mężczyzn 35 lat oraz zarejestrowanie jako osoba bezrobotna, nieodmówienie w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych i złożenie wniosku o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Podnosząc powyższe sąd I instancji wskazał, że cytowane przepisy opisują dwie grupy przesłanek. Pierwsza, oznaczona w treści art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy odnosi się do opisu stanu zamkniętego przed złożeniem wniosku i sprowadza się do sytuacji oznaczającej utratę zatrudnienia, w której osoba - należy zakładać, że ustawodawca celowo używa tego zwrotu - do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia:

- posiada u tegoż pracodawcy staż pracy nie krótszy niż 6 miesięcy;
- ukończyła 60 lat (mężczyzna)
- posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący dla mężczyzn co najmniej 35.

Druga grupa przesłanek dotyczy sytuacji bezpośrednio poprzedzającej złożenie wniosku i łączy się ze statusem osoby bezrobotnej.

Świadczenie przedemerytalne, jak wynika z art. 2 ust. 1 ww. ustawy, przysługuje osobom dotkniętym likwidacją lub upadłością zakładu pracy, likwidacją stanowiska pracy lub niewypłacalnością pracodawcy oraz tracącym prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, o wieloletnim stażu i wieku zbliżonym do emerytalnego. Świadczenia te związane są zatem nie tylko z zaistnieniem okoliczności związanej z utratą źródła utrzymania, ale także uzależnione od posiadania określonego okresu składkowego i nieskładkowego, a ich źródłem finansowania jest budżet państwa. Nie jest to świadczenie z ubezpieczenia społecznego, ale ma charakter zbliżony do renty socjalnej, świadczeń rodzinnych czy z pomocy społecznej (vide uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r. sygn. akt II UZP 8/2006). Ten szczególny charakter świadczenia przedemerytalnego przejawia się także w tym, iż określone w art. 2 ust. 1 i 3 powołanej ustawy warunki muszą być spełnione w określonym czasie, tj. do dnia rozwiązania stosunku pracy - wobec czego nie ma takiej możliwości, aby po dniu rozwiązania stosunku pracy mógł być spełniony warunek osiągnięcia wieku 60 lat.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony z uwagi na ukończenie wieku emerytalnego po dniu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym był zatrudniony przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, nie spełnił łącznie warunków nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego określonych w art.2 ust. 1 pkt 2 i art. 2 ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych i dlatego też działając na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Odnosząc się do zarzutów ubezpieczonego dotyczących informacji zawartej w dokumentach otrzymanych, jak twierdzi ubezpieczony, od pracownika Zakładu, sąd I instancji stwierdził, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących, a więc określają w sposób ścisły uprawnienia i obowiązki ubezpieczeniowe, nie pozostawiając instytucjom ubezpieczenia społecznego w zasadzie żadnej sfery swobodnego uznania. Bezwzględnie dwukierunkowo obowiązujące normy prawa ubezpieczeń społecznych nie mogą być modyfikowane ani zmieniane przez żadną ze stron stosunku ubezpieczenia społecznego. Także przepisy dotyczące postępowania mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących, bowiem art.477¹² k.p.c. stwierdza niedopuszczalność zawarcia ugody w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, a więc strony nie mają możliwości czynienia sobie wzajemnych ustępstw czy wyrażania zgody na rozwiązania kompromisowe, które odbiegałyby od litery prawa. Organy ubezpieczeniowe w swych decyzjach są ściśle związane prawem, a ich rola sprowadza się do stwierdzenia odpowiednich faktów prawnych i określenia związanych z nimi skutków. Decyzja organu rentowego ma zatem charakter deklaratoryjny, nie tworzy bowiem uprawnień, ale ustala ich istnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego udzielnie niepełnej informacji co do stanu prawnego (w informacji nie wskazano, że warunki dotyczące wieku i stażu muszą być spełnione do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy) nie może zatem stanowić podstawy czynienia ustaleń sprzecznych z bezwzględnie obowiązującą normą prawa tj. przyjęcia, że ubezpieczony pomimo ukończenia wieku 60 lat po dniu 31.10.2010 r., nabył prawo do świadczenia przedemerytalnego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony zarzucając:

- naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie na tej podstawie błędnej oceny, iż nie spełnia kryteriów warunkujących przyznanie świadczenia przedemerytalnego,

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych poprzez błędną wykładnię w wyniku której organ rentowy oraz Sąd I instancji uznały, iż nie spełnia warunków o których mowa w w/w przepisie.

Tak podnosząc, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, iż przysługuje mu prawo do świadczenia przedemerytalnego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych, ewentualnie o jego uchylenie i poprzedzającej ten wyrok decyzji organu rentowego,

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja ubezpieczonego okazała się nieuzasadniona.

Na wstępie zaznaczyć należy, iż w przedmiotowej sprawie Sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Okręgowy w pisemnych motywach wyroku wskazał, jaki stan faktyczny stał się jego podstawą oraz podał na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu. Stąd też, Sąd Apelacyjny ustalenia Sądu pierwszej instancji w całości uznał i przyjął jako własne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776). Nie dostrzegł przy tym naruszenia przez Sąd meriti prawa materialnego, w związku z czym poparł w całości rozważania Sądu Okręgowego również w zakresie przyjętych przez niego podstaw prawnych orzeczenia.

Świadczenie przedemerytalne, jak prawidłowo wskazał Sąd pierwszej instancji na przepis art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 r., Nr 120, poz. 1252), przysługuje osobom dotkniętym likwidacją lub upadłością zakładu pracy, likwidacją stanowiska pracy lub niewypłacalnością pracodawcy oraz tracącym prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego o wieloletnim stażu i wieku zbliżonym do emerytalnego. Ten szczególny charakter świadczenia przedemerytalnego przejawia się także w tym, iż określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 i 3 powołanej ustawy warunki muszą być spełnione w określonym czasie, tj. do dnia rozwiązania stosunku pracy - wobec czego nie ma takiej możliwości, aby po dniu rozwiązania stosunku pracy mógł być uzupełniony jeden z nich np. przez osiągnięcie przez ubezpieczonego wymaganego wieku w późniejszym okresie.

Trafnie Sąd Okręgowy ustalił, iż wnioskodawca nie spełnił jednej z przesłanek do nabycia świadczenia przedemerytalnego do dnia rozwiązania umowy o pracę tj. 31.10.2010r.,

nie miał ukończonego 60 roku życia, bowiem urodzony w dniu (...), wiek taki osiągnął dopiero w dniu (...). Zatem niespełnienie tego warunku musiało skutkować oddaleniem wniosku ubezpieczonego, bowiem jak wskazano powyżej tylko łącznie spełnienie warunków wskazanych w art. 2 ust. 1 pkt 2 i 3 gwarantuje uzyskanie przedmiotowego świadczenia.

Reasumując, Sąd Okręgowy trafnie ocenił dowody zgromadzone w sprawie oraz załączoną przy odwołaniu informację, a w konsekwencji prawidłowo ustalił, iż wnioskodawca nie spełnił łącznie warunków umożliwiających nabycie świadczenia przedemerytalnego.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego jako niezasadną.

SSA Zofia Rybicka - Szkibieli SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak